

Тамара С. Минић¹

Универзитет у Крагујевцу

Филолошко-уметнички факултет

Центар за научноистраживачки рад

ORCID 0009-0005-8461-349X

ИЗ АНТРОПОНИМИЈЕ ЈОШАНИЧКЕ БАЊЕ²

У овом раду анализирамо имена, презимена и хипокористике забележене у Јошаничкој Бањи. Семантичка анализа презимена показала је да су најбројнија презимена настала од антропонима, док смо након спроведене творбене анализе закључили да се највећи проценат презимена завршава на *-ић*. Сва прикупљена имена разврстали смо на мушка и женска, потом их у оквиру обе групе поделили према пореклу на словенска, хришћанска и остала, а дали смо и неке напомене о њиховој семантици. Трећи део рада посветили смо хипокористикама и закључили да се највећи број мушких хипокористика завршава на *-о*, док се сви женски хипокористички завршавају на *-а*. У раду доносимо и неке напомене о акценту анализираних антропонимских категорија. Како је анализа презимена, имена и хипокористика забележених у Јошаничкој Бањи показала велику разноврсност, истичемо да је неопходно наставити ономастичка истраживања у општини Рашка.

Кључне речи: ономастика, антропонимија, антропоним, лична имена, презимена, хипокористички, Јошаничка Бања, општина Рашка

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предмет овог рада је антропономастикон Јошаничке Бање³, која се налази у општини Рашка. Говор Јошаничке Бање припада косовско-ресавском дијалекту. Основне одлике овог дијалекта су присуство троакценатског система и екавска замена јата, док можемо рећи да се у синтетичком типу деклинације, због уопштавања наставака, јављају почеци кретања ка аналитизму⁴. Неколико пунктова из копаоничке обла-

1 tamara.minic@filum.kg.ac.rs

2 Истраживање спроведено у раду финансирано је Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије (Уговор о реализацији и финансирању научноистраживачког рада НИО у 2025. години број 451-03-136/2025-03/200198).

3 Ово насеље је смештено у подножју Копаника, 10 километара узводно од ушћа реке Јошанице у Ибар (в. Марић 2016: 209). Јошаничка Бања има неколико извора геотермалне воде који се убрајају међу најзначајније изворе у Србији (в. Бараћ, Витас 2009: 77). Старо купатило из турског периода које се налази у центру овог места представља споменик културе, а у његовој близини су црква Успења Пресвете Богородице и основна школа. Осим тога, важно је напоменути и да су на територији Јошаничке Бање рођене две истакнуте личности из 20. века: Милунка Савић и патријарх српски Герман (в. Марић 2016: 215–219).

4 О особинама косовско-ресавског дијалекта в. Ивић 1985: 102–107.

сти који се налазе у близини Јошаничке Бање својим дијалектолошким истраживањем обухватио је Првослав Радић (в. Радић 2010: 21–23). Он је том приликом описао акценатске, фонолошке, морфолошке, синтаксичке и лексиколошке особине ове области. Као неке од најважнијих одлика⁵ копаоничког говора овом приликом издвојићемо:

- (1) присуство троакценатског система са краткосилазним, дуго-силазним и дугоузлазним акцентом, а прикључује им се и метатонијски акут (в. Радић 2010: 39–40);
- (2) чување предакценатског квантитета (в. Радић 2010: 41);
- (3) присуство спорадичне затворености или отворености вокала (в. Радић 2010: 56);
- (4) чување консонантских група *зј* и *сј*, уз појаву метатезе (в. Радић 2010: 63);
- (5) присуство широког спектра вокалских контракција (в. Радић 2010: 65);
- (6) губљење или супституцију фонеме *х* (в. Радић 2010: 66);
- (7) уопштавање наставка *-ем* у инструменталу једине именица мушког и средњег рода (в. Радић 2010: 71);
- (8) постојање облика инфинитива без финалног *-и* (в. Радић 2010: 79);
- (9) јављање неутрализације граматичког односа између акузатива (падежа правца) и локатива (падежа локације) (в. Радић 2010: 81).

У нашем раду анализирали смо 60 презимена и 220 личних имена са укупно 400 потврда, а пажњу смо посветили и хипокористима. Грађу смо прикупили теренским истраживањем почетком 2025. године. Основни циљ нашег рада подразумева семантичку и структурну анализу прикупљеног материјала, а давали смо и напомене о акценатским особинама личних имена и хипокористика, што смо такође бележили на терену приликом сакупљања грађе. Први део рада посветили смо презименима, у другом делу смо се бавили пореклом и структуром личних имена, а трећи део рада односи се на мушке и женске хипокористике.

2. ПРЕЗИМЕНА

У Јошаничкој Бањи забележили смо 60 презимена. Сва забележена презимена најпре ћемо посматрати са семантичког, а потом и са структурног аспекта.

2.1. СЕМАНТИЧКА АНАЛИЗА ПРЕЗИМЕНА

Спроведена семантичка анализа показала је изузетну разноврсност презимена. Међу прикупљеном грађом највише је презимена у

5 О одликама копаоничког говора в. Радић 2010.

чијој се основи налази неки антропоним, док је неколико презимена мотивисано и топонимом, етнонимом, односно апелативом. Приликом семантичке класификације презимена служили смо се моделима датим у Вуковић, Недељков 1983 и Гочанин 2011.

2.1.1. Деантропонимска презимена

Међу презименима забележеним у Јошаничкој Бањи најбројнија су она која у основи имају изведено или самотворно име словенског порекла: *Бојашић*⁶ (<Бојаџ⁷), *Бојојевић* (<Бојоје), *Вељковић* (<Вељко), *Веселиновић* (<Веселин), *Вучешић* (<Вучеџа), *Гвоздџеновић* (<Гвозден), *Здравковић* (<Здравко), *Милетић* (<Милеџа), *Милошевић* (<Милош), *Радовановић* (<Радован), *Радојичић* (<Радојица), *Радуловић* (<Радуле), *Раишковић* (<Раишко), *Цвџеновић* (<Цвејо); *Босић* (<Боса), *Дуњић* (<Дуња), *Тијанић* (<Тијана), *Цвџић* (<Цвеџа).

У презимену *Пршић* примећујемо хипокористик *Прша* (може бити од словенског имена *Првослав*).

Четири презимена у основи имају сложено име словенског порекла: *Бојдџеновић* (<Бојдан), *Вукосављевић* (<Вукосав), *Милосављевић* (<Милосав), *Остојић* (<Остоја).

Забележили смо и већи број презимена која у основи имају неко хришћанско име: *Иињашић* (<Иињаџ), *Јовановић* (<Јован), *Јосијевић* (<Јосија/Јосије⁸), *Лукић* (<Лука), *Максимовић* (<Максим), *Павловић* (<Павле), *Петровић/Петрџеновић*⁹ (<Петшар), *Симџеновић* (<Симон), *Ђурковић* (<Ђурко).

Подједнако бројна су и презимена која у основи имају хипокористичку форму хришћанског имена: *Алексић* (<Алекса), *Ђолић* (<Ђоле), *Ђорђевић* (<Ђоро), *Ђурић* (<Ђура/Ђуро), *Јовџеновић* (<Јово), *Лекић* (<Лека), *Пајџеновић* (<Пајо), *Пеџић* (<Пеца), *Танасковић* (<Танаско); *Марић* (од женског хипокористика *Мара*).

Посебну пажњу посвећујемо презименима која у основи имају хипокористичку форму која потиче од имена чије се порекло може објаснити на различите начине: *Ђекџеновић* (<Ђеко¹⁰), *Косиџеновић* (<Косиџо¹¹), *Миџић* (<Мика/Мико¹²).

6 Презиме *Бојашић* „[м]огло би бити идентично са непотврђеним антропонимом **Бојаџић*“ (Михајловић 2002: 80).

7 М. Грковић (в. 1977: 38) пише да је име *Бојаџ* изведено додавањем суфикса *-аџ* на основу *бој-*, али не искључује могућност и да је за лично име узет придев *бојаџ*.

8 Име *Јосија/Јосије* није забележено у Грковић 1977. *Јосија* је име старозаветне личности, краља Јудеје.

9 За разлику од осталих презимена, презиме *Петровић* се изговара на два начина.

10 Од словенског имена *Дједослав* или хришћанских имена *Ђедеон*, *Ђеорђије* (в. Грковић 1977: 87).

11 Име *Косиџа* потиче од грчког имена *Κόστα(ς)* или хришћанског имена *Константин* (в. Грковић 1977: 113).

12 Од словенских имена *Милосав*, *Милуџин* или хришћанског имена *Михаило* (в. Грковић 1977: 131).

Три забележена презимена у основи имају антропоним стра-
ног порекла: *Демјровић* (од имена *Демир* које је турског порекла, в.
Шкаљић 1966: 211), *Карџић* (од имена *Караџа*, које такође води порек-
ло из турског језика, в. Грковић 1977: 110), *Паџновић* (од имена *Паун*
које је италијанског порекла, в. Грковић 1977: 155). Презиме *Чолџвић*
настало је од хипокористика *Чоло*, који води порекло из турског језика,
од заштитног имена *Чолак* (в. Грковић 1977: 209).

2.1.2. Детопонимска и деетнонимска презимена

Забележили смо једно презиме које у основи има топоним: *При-
бџац* (<*Прибој*).

Једно презиме у основи има етнимом: *Ћиринић* (могуће је да је
овде као непосредна мотивација послужило име *Ћирин*, али пошто је и
овај антропоним мотивисан етнимом (в. Грковић 1977: 200), и прези-
ме *Ћиринић* тако одређујемо).

2.1.3. Деапелативна презимена

Два презимена имају фитонимску основу: *Дубовац*¹³ (<*губ*), *Лужњан-
ин* (в. ЕРХСЈ II: 327).

Једно забележено презиме у основи садржи назив предмета: *Ко-
шурџовић* (<*кошур*, в. Михајловић 2002: 585). Међутим, не искључује-
мо могућност да је презиме пореклом од надимка *Кошур* или *Кошуран*
(и у том случају у основи надимка примећујемо апелатив *кошур*).

Презиме *Качарџевић* вероватно је мотивисано називом занимања
(качар: „онај који израђује и оштрава каце, бачве, бурад и сл., бачвар”,
РСАНУ IX: 368).

У подгрупи презимена према државној или црквеној хијерархији
издвајамо два презимена: *Бекчић* (<*беџ*, в. Гочанин 2011: 243) и *Појџвић*
(<*пој*).

Презиме према некој физичкој особини: *Бућан* (в. *бућа*, *бућав*,
Бућан РСАНУ II: 319–320).

2.1.4. Остала презимена

У оквиру посебне подгрупе издвајамо презимена која нисмо мог-
ли да сврстамо ни у једну од раније наведених подгрупа.

Презиме *Курсулић* можемо довести у везу са презименом *Курсула*
(в. Михајловић 2002: 650).

Презиме *Бинарџовски* потиче од грчког презимена *Бинарис* (пре-
дак породице која се тако презива доселио у Јошаничку Бању из Грчке
средином двадесетог века).

13 Уп. ЕРХСЈ I: 449.

2.2. ТВОРБЕНА АНАЛИЗА ПРЕЗИМЕНА

Сва прикупљена презимена можемо поделити у две групе: презимена која се завршавају на *-ић* и презимена која имају неки други суфикс. Међу 60 презимена, колико смо овом приликом забележили, 55 презимена завршава се на *-ић* (*-овић*, *-евић*, *-чић*) док само пет презимена има неки други суфикс (*-ан*, *-анин*, *-ац* или *-ски*).

2.2.1. Презимена која се завршавају на *-ић*

Највећи број презимена завршава се на *-ић* (55 презимена завршава се овим формантом). Међу њима можемо издвојити четири подгрупе:

(1) презимена код којих се формант *-ић* додаје директно на основу, најчешће антропонимског порекла (укупно 21 презиме): *Алексић*, *Бојашић*¹⁴, *Босић*, *Вучешић*, *Дуњић*, *Ђолић*, *Ђурић*, *Караџић*, *Курсулић*, *Лекић*, *Лукић*, *Марић*, *Микић*, *Милешић*, *Остојић*, *Пеџић*, *Пршић*, *Радојичић*, *Тијанић*, *Утринић*, *Цветић*;

(2) презимена која испред форманта *-ић* имају присвојни придевски суфикс¹⁵ *-ов* (овде издвајамо укупно 27 презимена): *Бојдановић*, *Веселиновић*, *Вељковић*, *Гвозденовић*, *Демировић*, *Ђековић*, *Ђоровић*, *Здравковић*, *Иђаџовић*, *Јовановић*, *Јововић*, *Костиновић*, *Кошурановић*, *Максимовић*, *Павловић*, *Пајовић*, *Пауновић*, *Петровић*, *Појовић*, *Радовановић*, *Радуловић*, *Рајићковић*, *Симоновић*, *Танасковић*, *Ђирковић*, *Цвејовић*, *Чоловић*;

(3) презимена код којих се испред форманта *-ић* налази присвојни придевски суфикс *-ев* (укупно шест презимена): *Бојојевић*, *Вукосављевић*, *Јосијевић*, *Качаревић*, *Милосављевић*, *Милошевић*;

(4) једно презиме се завршава на *-чић*: *Бекчић*.

2.2.2. Презимена која имају остале суфиксе

Пет забележених презимена се не завршава на *-ић* и међу њима налазимо следеће суфиксе: *-ан*: *Бућан*; *-анин*: *Лужњанин*; *-ац*: *Дубовац*, *Прибојац*; *-ски*: *Бинаровски*.

3. ЛИЧНА ИМЕНА

Овим истраживањем обухватили смо имена 400 људи (од тога је 212 имена особа мушког и 188 имена особа женског пола). Међу тим

¹⁴ Презиме *Бојашић* тумачимо као изведеницу насталу додавањем форманта *-ић* на основу имена *Бојаш* (ово име је забележено у Грковић 1977: 38). Међутим, с обзиром на то да В. Михајловић (в. 2002: 80) не искључује могућност да је презиме настало и од непотврђеног антропонима *Бојашић*, у том случају би се радило о конверзији.

¹⁵ Отуда и значење потомка (в. Клајн 2003: 111).

именима укупно је 111 различитих мушких и 109 различитих женских имена.

3.1. МУШКА ИМЕНА

Унутар мушког именослова најфреквентнија су словенска имена¹⁶ (79 мушких имена са 148 потврда има словенско порекло). Знатно мање имена (26 имена са 55 потврда) има хришћанско порекло, док је најмање осталих имена: 6 имена са 9 потврда.

Девет мушких имена има пет и више потврда (број поврда наводимо у заградама): *Драћан* (x10), *Дејан* (x8), *Милан* (x7), *Милош* (x7), *Бојан* (x5), *Владан* (x5), *Јован* (x5), *Лука* (x5), *Марко* (x5). Доминацију словенских имена показују нам и наведени примери: међу најфреквентнијим мушким именима јавља се шест имена словенског порекла, док су имена *Јован*, *Лука* и *Марко* хришћанског порекла. Име *Драћан* са својих десет потврда издвојило се као најфреквентније име уопште, јер ни унутар женског именослова не налазимо неко име које се чешће јавља од њега.

3.1.1. Словенска имена

Међу мушким словенским именима највише је изведеница (49 имена са 107 потврда), а скоро дупло мање сложеница (26 имена са 34 потврде). Само пет имена са осам потврда издвајамо у категорију самотворних.

Сложена словенска имена јављају се са по једном или две потврде. У првом делу сложеница налазимо основе: *бої-*: *Боїољуб* (x1); *бран-*: *Бранислав* (x1); *браї-*: *Браїислав* (x1); *буг-*: *Будимир* (x1); *влаг-*: *Владимир* (x1); *дес-*: *Десимир* (x1); *добр-*: *Добривоје* (x2); *драї-*: *Драїослав* (x1); *језд-*: *Јездимир* (x2); *кран-* (<хран-): *Кранислав* (x1); *љуб-*: *Љубодраї* (x1); *Љубомир* (x1); *мил-*: *Милисав* (x2), *Миломир* (x2); *мир-*: *Мирослав* (x2); *їрв-*: *Првослав* (x1); *рад-*: *Радиовоје* (x2), *Радољуб* (x1), *Радослав* (x2); *род-*: *Родољуб* (x1); *свей-*: *Свейислав* (x1); *сїан-*: *Сїанимир* (x1). Име *Момир* (x1) представља варијанту сложеног имена *Мојмир* (в. Грковић 1977: 140).

У другом делу сложених словенских имена најчешће јављају основе: *-с(л)ав*: *Бранислав*, *Браїислав*, *Драїослав*, *Кранислав*, *Милисав*, *Мирослав*, *Првослав*, *Радослав*, *Свейислав*, и *-мир*: *Будимир*, *Владимир*, *Десимир*, *Јездимир*, *Љубомир*, *Миломир*, *Момир*, *Миломир*. Осим њих, примећујемо и основе: *-љуб*: *Боїољуб*, *Радољуб*, *Родољуб*; *-вој(е)*: *Добривоје*, *Радиовоје*; *-драї*: *Љубодраї*.

Категорији сложених имена придружујемо и префиксалне творенице *Небојша* (x1) и *Ненад* (x2).

¹⁶ Доминацију словенских имена потврдила су и истраживања спроведена у другим подручјима (уп. Илић 2016: 524, Јашовић 2021, Минић 2024: 17, Обрадовић 2023: 207–208).

Основа која се јавља у највећем броју изведених имена словенског порекла јесте *мил-* (*миљ-*) и налазимо је у именима: *Милан* (x7), *Милош* (x7), *Миланко* (x3), *Милагин* (x2), *Милен* (x2), *Миленко* (x2), *Милинко* (x2), *Миле* (x1), *Милић* (x1), *Милоје* (x1), *Милућин* (x1); *Миљан* (x2). Неколико словенских изведених имена садрже основе *драї-*: *Драїан* (x10), *Драїиша* (x1), *Драїош* (x1), *Драїућин* (x1); *рад-*: *Радиша* (x1), *Радош* (x1), *Радула* (x1); *влад-*: *Владан* (x5), *Владица* (x1) и *љуб-*: *Љубинко* (x2), *Љубиша* (x2). У по једном имену налазимо следеће основе: *боб-*: *Бобан* (x1); *бој-*: *Бојан* (x5); *бран-*: *Бранко* (x2); *вељ-*: *Вељко* (x1); *јор-*: *Горан* (x3); *гар-*: *Дарко* (x1); *деј-*: *Дејан* (x8); *душ-*: *Душан* (x1); *жељ-*: *Жељко* (x1); *жив-*: *Живко* (x1); *злаш-*: *Злашан* (x1); *зор-*: *Зоран* (x4); *мир-*: *Мирко* (x2); *млад-*: *Младен* (x2); *момч-*: *Момчило* (x4); *син-*: *Синиша* (x1); *слав-*: *Славиша* (x1); *слађ-*: *Слађан* (x1); *срећ-*: *Срећко* (x3); *сџан-*: *Сџаноје* (x1); *сџој-*: *Сџојан* (x1); *сџрах-*: *Сџрахиња* (x1). Име *Белинко* (x1) није забележено у Грковић 1977, а можемо га протумачити као изведеницу насталу додавањем суфикса *-ко* на име *Белин*¹⁷, вероватно под утицајем имена *Милинко*, *Радинко*. Име *Војкан* (x1) изведено је од имена *Војко* (в. Грковић 1977: 57), а име *Борис* (x1) настало је од сложеног имена *Борислав* (в. Грковић 1977: 42).

У грађењу наведених имена најучесталији су суфикси *-ан*: *Бобан*, *Бојан*, *Владан*, *Војкан*, *Горан*, *Дејан*, *Драїан*, *Душан*, *Злашан*, *Зоран*, *Милан*, *Миљан*, *Слађан*, *Сџојан*; и *-ко*: *Белинко*, *Бранко*, *Вељко*, *Дарко*, *Жељко*, *Живко*, *Миланко*, *Миленко*, *Милинко*, *Мирко*, *Срећко*, а суфикси *-иша*: *Драїиша*, *Љубиша*, *Радиша*, *Синиша*, *Славиша*; *-ош*: *Драїош*, *Милош*, *Радош*; *-оје*: *Милоје*, *Сџаноје*; *-ућин*: *Драїућин*, *Милућин*; *-агин*: *Милагин*; *-е*: *Миле*; *-ен*: *Милен*; *-ил(о)*: *Момчило*; *-инко*: *Љубинко*; *-иња*: *Сџрахиња*; *-ић*: *Милић*; *-ица*: *Владица*; *-ул(а)*: *Радула*, јављају се нешто слабије од њих.

У групи самотворних имена истичемо име *Вук* (x1), настало од назива животиње, затим име *Предраї* (x1), према суперлативу придева *драї* (в. Грковић 1977: 160), те имена настала од трпних придева *Милован* (x2) и *Радован* (x1). Име *Слободан* (x3) састављено је од словенских елемената и представља превод грчког имена Ελευθεριος (в. Грковић 1977: 181).

3.1.2. Хришћанска имена

У Јошаничкој Бањи забележили смо следећа хришћанска имена, библијска и календарска: *Јован* (x5), *Лука* (x5), *Марко* (x5), *Ђорђе* (x4), *Лазар* (x4), *Иван* (x3), *Михаило* (x3), *Илија* (x2), *Стеван* (x2), *Филиј* (x2), *Александар* (x1), *Андрија* (x1), *Дамјан* (x1), *Данило* (x1), *Јаков* (x1), *Матија* (x1), *Никола* (x1), *Павле* (x1), *Петар* (x1), *Стефан* (x1).

17 Исти творбени процес налазимо у имену *Белинац*, само је суфикс други (в. Грковић 1977: 35).

Посебно истичемо хибридне творенице (имена која се састоје од основе хришћанског порекла и домаћег суфикса¹⁸). Име *Анђелко* (x1) изведено је додавањем суфикса *-ко* на основу *Анђел*, имена *Јовица* (x2) и *Ивица* (x1) састоје се од хришћанских основа *Јов(а)*, односно *Ив(а)*, и домаћег суфикса *-ица*, име *Маринко* (x1) од хришћанске основе *Марин* и суфикса *-ко*, док у имену *Периша* (x1) примећујемо хришћанску основу *Пер(а)* и домаћи суфикс *-иша*. Име *Томислав* (x3) сложено је и састоји се од хришћанске основе *Том(а)* и словенске основе *-слав* (в. Грковић 1977: 196).

3.1.3. Остала имена

Мушко име *Јордан* (x1) потиче из хебрејског језика и мотивисано је називом реке (в. Грковић 1977: 108), а име *Саша* (x1), хипокористик од имена *Александар*, долази из руског језика (в. Грковић 1977: 176).

Порекло следећих имена може бити двојако (словенско или хришћанско):

(1) име *Микица* (x1) настало је додавањем домаћег суфикса *-ица* на основу *Мик(и)*, која може потицати од словенског имена *Милан* или хришћанског имена *Михаило* (в. Грковић 1977: 131);

(2) име *Срђан* (x2) састоји се од основе *Срђ(а)*, која потиче од хришћанског имена *Срђ* или словенског имена *Срдан*, и суфикса *-ан* (в. Грковић 1977: 183).

Име *Крстивоје* (x1) сложено је од основе *Крст(а)*, која потиче из грчког језика или представља хипокористик од хришћанских имена *Христифор*, *Христофор* и словенске основе *-вој(е)* (в. Грковић 1977: 115).

Име *Урош* (x2) изведено је додавањем суфикса *-ош* на мађарску основу *ur-* (в. Грковић 1977: 200).

Сложено име *Јуџослав* (x2) настало је, под утицајем назива државе *Јуџославија*, од основа *јуџ-* и *-слав* (в. Грковић 1977: 108).

3.2. ЖЕНСКА ИМЕНА

Међу женским именима, као и међу мушким, највише је оних словенског порекла: 56 имена са 106 потврда. Хришћанска и остала имена ређа су од словенских: забележили смо 26 хришћанских имена са 39 потврда и 27 осталих имена са 43 потврде.

Пет женских имена има пет или више потврда. Међу њима налазимо три словенска: *Миланка* (x7), *Мирјана* (x7) и *Милица* (x5), и два остала имена: *Биљана* (x8) и *Нађаша* (x5).

18 Основе и суфиксе издвајамо према Грковић 1977: 107, 127, 156.

3.2.1. Словенска имена

У групи женских имена словенског порекла најбројнија су изведена имена. Знатно слабије од њих јављају се самотворна и сложена имена.

Женско име *Бранислава* (x1) је сложено и састоји се од основа *бран-* и *-слав(a)*.

Посебно издвајамо неколико женских имена изведених од мушких сложених имена: *Божидарка* (x1) од *Божидар*, *Милисавка* (x1) од *Милисав*, *Миломирка* (x2) од *Миломир*, *Славомирка* (x1) од *Славомир*. Дакле, ова женска имена настала су комбиновано: сложеним мушким именима додат је суфикс *-ка*, па у њиховом саставу примећујемо и постојање суфикса и две словенске основе.

Слично као и међу мушким изведеним словенским именима, и у женском именослову најчешће се јављају основе *мил-*: *Миланка* (x7), *Милица* (x5), *Милена* (x4), *Милија* (x4), *Милијана* (x3), *Милева* (x2), *Милка* (x2); *Миона*¹⁹ (x1). Честе су и основе *раг-*: *Рада* (x3), *Радика* (x2), *Рагина* (x2), *Радица* (x2), *Радојка* (x1); *драј-*: *Драјица* (x4), *Драјана* (x2), *Драјојла* (x1); и *душ-*: *Душанка* (x1), *Душица* (x1), *Душка* (x1). Осим њих, примећујемо и основе: *бис-* (од именице *бисер*²⁰): *Бисенија* (x1); *бож-*: *Божика* (x1); *бој-*: *Бојана* (x1); *бран-*: *Бранка* (x1); *вуј-*: *Вујка* (x2); *јор-*: *Горица* (x1); *јорг-*: *Гордана* (x2); *јрозг-*: *Гроздана* (x1); *дар-*: *Даринка* (x1); *добр-*: *Добрила* (x1); *зор-*: *Зора* (x3), *Зорица* (x2); *љуб-*: *Љубијанка* (x1), *Љубинка* (x1); *мир-*: *Мирјана* (x7); *нег-*: *Нега* (x1); *нов-*: *Новка* (x1); *свешл-*: *Свешлана* (x4); *слав-*: *Славица* (x4), *Славка* (x1); *слађ-*: *Слађана* (x1); *смиљ-*: *Смиљана* (x1); *сџан-*: *Сџанојка* (x1); *ших-*: *Тијана* (x1).

Име *Нена* (x1) хипокористичког је порекла, будући да је настало од словенских имена *Невена*, *Недељка* (в. Грковић 1977: 286).

Три женска имена настала су додавањем суфикса *-ка* на неко мушко изведено или самотворно име: *Живадинка* (x2) од *Живадин*, *Слободанка* (x2) од *Слободан*, *Сџојадинка* (x1) од *Сџојадин*.

Како је наше истраживање показало, најфреквентнији суфикси за извођење женских словенских имена јесу *-ка*: *Бранка*, *Вујка*, *Душанка*, *Душка*, *Живадинка*, *Љубијанка*, *Миланка*, *Милка*, *Новка*, *Славка*, *Слободанка*, *Сџојадинка*; и *-(j)ана*: *Бојана*, *Гордана*, *Гроздана*, *Драјана*, *Милијана*, *Мирјана*, *Свешлана*, *Слађана*, *Смиљана*, *Тијана*. У грађењу већег броја женских имена учествује и суфикс *-ица*: *Горица*, *Драјица*, *Душица*, *Зорица*, *Милица*, *Радица*, *Славица*. Нешто ређе од њих јавља се хипокористички суфикс *-а*: *Зора*, *Нега*, *Нена*, *Рада*, као и следећих десет суфикса: *-ева*: *Милева*; *-ена*: *Милена*; *-енија*: *Бисенија*; *-ија*: *Милија*; *-ика*: *Божика*, *Радика*; *-ина*: *Рагина*; *-инка*: *Даринка*, *Љубинка*; *-на*: *Миона*; *-ојка*: *Радојка*, *Сџанојка*; *-ојла*: *Драјојла*.

19 Име *Миона* исто је као име *Милна*, само је дошло до промене *л у о* (в. Грковић 1977: 281).

20 В. Грковић 1977: 222.

Женско име *Дубравка* (x1) представља превод италијанског, имена *Silvia* (в. Грковић 1977: 246), а *Снежана* (x4) немачког имена *Schneewittchen* (в. Грковић 1977: 307). Име *Дубравка* постало је распоредено под утицајем дубровачке књижевности (в. Грковић 1977: 246), док је име *Снежана* постало популарно захваљујући бајци „Снежана и седам патуљака” (в. Грковић 1977: 307).

Име *Малина* (x1) мотивисано је фитонимом и сврставамо га у групу самотворних имена. Истој групи прикључујемо и име *Весна* (x1), име словенске богиње пролећа (в. Грковић 1977: 230). Име *Сунчица* (x1) показује да је „персонаификација сунца у савременој поетској творевини узета за лично име” (Грковић 1977: 311).

3.2.2. Хришћанска имена

На терену смо забележили следећа женска имена хришћанског порекла: *Марија* (x4), *Ана* (x3), *Марина* (x3), *Ивана* (x2), *Јелена* (x2), *Сања* (x2), *Сузана* (x2), *Анђела* (x1), *Ања* (x1), *Данијела* (x1), *Јерина* (x1), *Јована* (x1), *Кашарина* (x1), *Мара* (x1), *Марјина* (x1), *Сара* (x1), *Софија* (x1).

Број хибридних твореница је већи међу женским, него међу мушким именима: *Анђелка* (x1), *Аница* (x1), *Анкица* (x1), *Ђурђина* (x1), *Иванка* (x2), *Јованка* (x1), *Маријана* (x2), *Марица* (x1), *Петројка* (x1). Словенски суфикси који учествују у њиховом грађењу су *-ица* (*Аница*, *Анкица*, *Марица*), *-ка* (*Анђелка*, *Иванка*, *Јованка*), *-ана* (*Маријана*), *-ина* (*Ђурђина*) и *-ојка* (*Петројка*).

3.2.3. Остала имена

Највећи број имена страног порекла у наш именослов ушла су захваљујући руском утицају: *Нађаша* (x5), *Вера* (x2), *Вања* (x1), *Ирена* (x1), *Ирина* (x1), *Нада* (x1), *Нађа* (x1), *Нина* (x1), *Тамара* (x1) и *Тања* (x1). Име *Дрина* (x1) настало је по хидрониму и води порекло из латинског језика (лат. *Drinus*, в. Грковић 1977: 246), а латинско порекло имају и имена *Љиљана* (x3), *Јулија* (x1), *Јулијана* (x1), *Рејина* (x1), *Ружа* (x1), *Ружица* (x1) и *Рушка* (x1). Имена *Виолета* (x1), *Миа* (x1) и *Оливера* (x1) у наш именослов дошла су посредством западноевропског утицаја.

Три имена могу бити словенског или хришћанског порекла: име *Дана* (x1) настало је од хришћанског имена *Данијела* или словенског имена *Даница* (в. Грковић 1977: 240), а имена *Лена* (x1) и *Ленка* (x1) од хришћанског имена *Јелена* или словенског имена *Милена* (в. Грковић 1977: 271). Име *Винка* (x1) постало је од хришћанског мушког имена *Винко* или грчког имена *Давина* (в. Грковић 1977: 231).

Име *Биљана* (x8) тумачи се као Мокрањчева уметничка творевина (в. Грковић 1977: 222).

3.3. АКЦЕНАТСКЕ ОДЛИКЕ ИМЕНА

На косовско-ресавском подручју, ком припада и Јошаничка Бања, „[п]рисутан је стабилан троакценатски систем, са два силазна и дугим узлазним акцентом” (Радић 2010: 39). У вези са дистрибуцијом акцента најважније је истаћи да је краткосилазни акценат повучен са ултимае, при чему, уколико је претходни слог био дуг, долази дугоузлазни акценат, а ако је претходни слог био кратак, имамо краткосилазни акценат (в. Ивић 1985: 102). То значи да се краткосилазни акценат веома често јавља ван првог слога. Постаакценатске дужине су поскраћиване, док се предакценатске добро чувају (в. Ивић 1985: 102).

У великом броју и мушких и женских имена краткосилазни акценат јавља се ван првог слога: *Боїдљуб, Бранїслав, Будїмир, Владїмир, Десїмир, Добрївоје, Драїиша, Драїдслав, Јездїмир, Кранїслав, Крстїивоје, Љубїиша, Милїсав, Момчїло, Перїиша, Првдслав, Рагдслав, Светїислав, Синїиша, Сшанїмир, Томїслав; Биљана, Божїка, Бојана, Гордана, Гроздана, Драјана, Ивана, Јерїна, Љиљана, Малина, Милена, Милсавка, Мирјана, Рагїка, Светїљана, Слађана, Смиљана, Снежана, Сузана*. Као што наведени примери показују, појава краткосилазног акцента на унутрашњим слоговима махом је одлика словенских имена.

Нешто ређе од краткосилазног акцента, и дугосилазни акценат се јавља на неком од унутрашњих слогова: *Александар, Андрија, Илија, Јован, Маринко, Милан, Милен, Михаило, Младен, Слободан, Стојан; Даринка, Драїојла, Дубравка, Душанка, Живадинка, Иванка, Јованка, Љубијанка, Љубинка, Миланка, Пешројка, Рагдојка, Слободанка, Сшанојка, Стојагајинка*.

Занимљиво је истаћи да се, у зависности од тога да ли је носилац имена старија или млађа особа, разликује и акценат имена, при чему се у имену старије особе силазни акценат јавља ван првог слога, док имена млађих особа имају силазни акценат на првом слогу: *Јован* и *Јован*, *Милан* и *Милан*, *Момчїло* и *Момчїло*, *Рагдслав* и *Рагдослав*; *Ивана* и *Ивана*. Међутим, често и у именима старијих људи изостаје појава силазног акцента на унутрашњим слоговима, односно силазни акценат се јавља на првом слогу: *Драјан, Јуослав, Љубомир, Миломир, Небојша, Рагивоје*. Код женских имена дешава се супротно, па и код млађих и код старијих особа често налазимо силазни акценат ван првог слога: *Биљана, Драјана, Јерїна, Љиљана, Милена, Мирјана, Слађана, Снежана, Сузана; Дубравка, Миланка, Рагдојка*.

3.4. СЕМАНТИКА ИМЕНА

Према семантичком аспекту сва имена можемо поделити у неколико група (према Грковић 1983: 35–43).

Наша анализа је показала да највећи број и мушких и женских имена у свом саставу садржи придев *мио*: *Миладин, Милан, Миланко, Миле, Милен, Миленко, Милинко, Милисав, Милић, Милован, Милоје,*

Миломир, Милош, Милушин; Миланка, Милева, Милена, Милија, Милијана, Милисавка, Милица, Милка, Миломирка, Миона. У основи сложених и изведених имена јављају се и придеви *rag*²¹: *Рагивоје, Рагиша, Радован, Радољуб, Радослав, Радош, Рагула; Рага, Радика, Радина, Рагица, Радојка, и граї: Драїан, Драїиша, Драїослав, Драїош, Драїушин; Драїана, Драїица, Драїојла*. У неколико имена налазимо и основе придева *добар*: *Добривоје, Добрила; љуб: Љубинко, Љубиша, Љубодраї, Љубомир; Љубијанка, Љубинка; млад: Младен*.

У групи заштитних имена налазимо имена са основама *жив-*: *Живко; Живадинка; сїан-*: *Сїанимир, Сїаноје, Сїанојка; сїој-*: *Сїојан; Сїојадинка*. Групи профилактичких имена припада и име *Сїрахиња*.

Од личних имена по називима животиња пронашли смо само мушко име *Вук*, док су имена по биљкама нешто бројнија и налазимо их у женском именослову: *Љиљана, Малина, Ружа, Ружица, Смиљана*.

Имена *Зоран; Зора, Зорица, Светљана* мотивисана су природним појавама, а име *Злаїшан* називом метала.

У првом делу сложеног имена *Првослав* примећујемо бројну основу, док у имену *Браїислав*, такође у првом делу сложенице, налазимо терминологију сродства.

У основи имена *Белинко* можемо приметити назив боје.

Од теофорних имена истичемо мушко име *Боїољуб* и женско име *Бојика*, а женско име *Весна* потиче из словенског пантеона.

Име *Јуїослав* мотивисано је називом државе *Јуїославија*, а имена *Дрина* и *Јордан* називима река.

3.5. ЈОШ НЕКОЛИКО НАПОМЕНА О ЛИЧНИМ ИМЕНИМА

Више је случајева да имена браће и сестара почињу истим словом: *Лазар* и *Лука, Маринко* и *Мирослав, Марко* и *Марија, Михаило* и *Милијана, Сїрахиња* и *Сара*. Понекад имена браће и сестара имају и исту основу: *Драїан* и *Драїана, Јована* и *Јовица, Милинко* и *Миланко, Милош* и *Милица*. Имена браће *Предраї* и *Ненад* мотивацију налазе у народној песми.

Важно је напоменути и да примећујемо тенденцију давања краћих имена у новије време. Међу млађом популацијом мушког пола доминирају двосложна имена: *Бојан, Борис, Ђорђе, Лука, Петар, Сїефан, Урош, Филип*, а пронашли смо и једно једнословно име: *Вук*. Кратка имена се последњих година (или деценија) дају и девојчицама: *Ана, Ања, Ирена, Лена, Миа, Нађа, Нина, Сања, Сара*. Тросложна имена чији су носиоци припадници млађе популације налазимо махом у женском ономастикону: *Ђурђина, Јелена, Јована, Јулија, Софија, Сунчица*.

У новије време, нарочито унутар мушког именослова, примећујемо и тенденцију давања библијских и календарских имена: *Дамјан, Ја-*

21 У личним именима *Рагивоје, Рагиша, Радољуб* итд. не искључујемо могућност и да је у питању глаголска основа *rag*-.

ков, Лазар, Лука, Павле, Петар, Стефан, Филип. Хришћанска имена су све популарнија и у женском именослову: Ана, Анђела, Ђурђина, Јелена, Сања, Софија. Све већа заступљеност ових имена показује да се јачање националних осећања и поновна заинтересованост за православну традицију одражава и на савремени именослов (в. Поломац 2011: 40–41). Међутим, међу млађом популацијом можемо наћи и сложена словенска имена, која се понекад дају по претку: *Љубодраї*, *Миломир*; *Бранислава*.

Понекад се уз име жена наводи име мужа, пре свега у случајевима када се две жене исто зову: *Милија Миланова*, *Милија Милошева*, *Добрила Јованова*, *Слободанка Јездџва*.

Надимци по сродницима мотивисани су именом или хипокористиком оца: *Бранко Аџџов*, *Зџоран Лџџов*, *Марко Јездџов*; *Билџа Јездџва*.

4. ХИПОКОРИСТИЦИ

4.1. МУШКИ ХИПОКОРИСТИЦИ

Највећи број мушких хипокористика у номинативу једине има наставак -*џ*²²: *Аџо* (<Александар), *Бџо* (<Слободан), *Бџо* (<Будимир), *Влџо* (<Владан, Владимир), *Гџо* (<Драђушин), *Дџо* (<Десимир), *Дџо* (<Андрија), *Дџо* (<Драђослав), *Зџо* (<Зоран), *Јџо* (<Јездимир), *Јџо* (<Јован), *Јџо* (<Јовица), *Јџо* (<Јуђослав), *Кџо* (<Кранислав), *Лџо* (<Лазар), *Љџо* (<Љубиша), *Мџо* (<Миладин), *Мџо* (<Михаило), *Мџо* (<Милоје), *Мџо* (<Момчило), *Мџо* (<Мирослав, Момчило), *Мџо* (<Момир), *Нџо* (<Ненад), *Пџо* (<Периша, Петар), *Рџо* (<Радослав), *Рџо* (<Родољуб), *Сџо* (<Стеван), *Тџо* (<Томислав), *Цџо* (<Стејан), и међа се по првој врсти: *Аџо*, *Аџа*, *Аџу*. Скоро сви наведени хипокористички имају дугоузлазни акценат. Изузетак је хипокористик *Дџо*, који се изговара са краткосилазним акцентом на првом слогу. Присвојни придеви изведени од ових хипокористика граде се додавањем наставка -*ов*: *Аџџов*, *Бџџов*, *Бџџов*, *Влџџов*, *Гџџов*; *Дџџов*.

Знатно мање хипокористика има наставак -*е*: *Бџе* (<Бранислав), *Вџе* (<Вук), *Гџе* (<Драђиша), *Кџе* (<Крстивоје), *Љџе* (<Љубодраї), *Мџе* (<Милан), *Пџе* (<Првослав). И овде већина хипокористика има дугоузлазни акценат, а краткосилазни јавља се у примерима *Бџе* и *Љџе*. С тим у вези занимљиво је приметити да у зависним падежима основу проширују хипокористички који у номинативу једине имају краткосилазни акценат: *Бџе*, *Бџеиша*, *Бџеишу*; *Љџе*, *Љџеиша*, *Љџеише*.

22 Првослав Радић (в. 2010: 75–76) пише да је у копаоничкој области широко распрострањен модел типа *Јова–Јове–Јови*, а да се поред њега јавља и модел на -*о* (*Перо*, *Божо*). Међутим, наше истраживање показало је да је овај други модел знатно чешћи, што вероватно представља утицај суседних зетско-сјеничких говора. Доминантност присуства двосложних мушких хипокористика са наставком -*о* потврдило је и раније антропонимијско истраживање ове области (в. Матијашић 1966–1967: 22).

шу, али и хипокористик *Ву́ле* (у осталим падежима долази и до промене тона акцента: *Ву́леша*, *Ву́лешу*), будући да је његов носилац млађа особа. Остали хипокористици у зависним падежима не проширују основу²³, а њихови носиоци су старији људи: *Гі́ле*, *Гі́ла*, *Гі́лу*; *Кр́ле*, *Кр́ла*, *Кр́лу*; *Мі́ле*, *Мі́ла*, *Мі́лу*; *Пр́ле*, *Пр́ла*, *Пр́лу*. Присвојни придеви се граде додавањем наставка -ов, а правила за проширење основе иста су као у зависним падежима хипокористика: *Бáнешов*, *Ву́лешов*, *Љу́йчешов*; *Гі́лов*, *Кр́лов*, *Мі́лов*, *Пр́лов*.

Само се у два забележена хипокористика у номинативу једине јавља наставак -а: *Љу́ша* (<Љубомир) и *Пе́ђа* (<Предраї). Ови хипокористици мењају се по трећој врсти (*Љу́ша*, *Љу́ше*, *Љу́ши*; *Пе́ђа*, *Пе́ђе*, *Пе́ђи*) и имају краткосилазни акценат. Присвојни придеви изведени од ових хипокористика граде се додавањем наставка -ин: *Љу́шин*, *Пе́ђин*.

4.2. ЖЕНСКИ ХИПОКОРИСТИЦИ

Женски хипокористици у номинативу једине доследно имају наставак -а: *Бі́ља* (<Биљана), *Бі́са* (<Бисенија), *Бра́на* (<Бранислава), *Гро́зда* (<Гроздана), *Да́ра* (<Даринка), *Да́ца* (<Драгојла), *Ду́ца* (<Дубравка), *Ђі́на* (<Ђурђина), *Жі́ка* (<Живадинка), *Јéла* (<Јерина), *Јо́ка* (<Јована), *Ју́ла* (<Јулијана), *Ју́ца* (<Јулија), *Ка́ја* (<Кашарина), *Љі́ља* (<Љиљана), *Ма́ја* (<Марија), *Ма́ра* (<Марица), *Ма́ца* (<Малина), *Мі́ра* (<Мирјана), *О́ља* (<Оливера), *Ра́да* (<Радица), *Сла́ђа* (<Слађана), *Смі́ља* (<Смиљана), *Сне́жа* (<Снежана), *Су́за* (<Сузана), *Ца́на* (<Сшанојка), *Цéца* (<Светлана), *Чо́ка* (<Сшојадинка). Само хипокористик *О́ља* има краткосилазни акценат, а сви остали имају дугоузлазни.

Присвојни придеви изведени од женских хипокористика настали су додавањем суфикса -ин: *Бі́љин*, *Бі́син*, *Грџџин*; *О́љин*.

5. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ

У овом раду покушали смо да представимо савремену антропонимску слику Јошаничке Бање. Предмет наше анализе била су презимена, имена и хипокористици, а сву грађу смо сакупили теренским истраживањем. Том приликом сакупили смо 60 презимена и 220 имена са 400 потврда.

Спроведена творбена анализа показала је да се највећи број забележених презимена завршава на -ић (-ић: *Алексић*, *Боїашић*, *Босић*; -овић: *Боїдановић*, *Веселиновић*, *Вељковић*; -евић: *Качаревић*, *Милосављевић*, *Милошевић*; -чић: *Бекчић*), а семантичка анализа да највећи број

23 Ф. Матијашић (в. 1966–1967: 339) пише да се промена -е, -еша запажа у примеру са краткосилазним акцентом, док мушки хипокористици који на првом слогу имају дугоузлазни акценат мењају се као хипокористици са наставком -о.

презимена у основи садржи неки антропоним словенског, хришћанског или страног порекла.

Међу мушким именима најфреквентнија су словенска имена *Драјан* (x10), *Дејан* (x8), *Милан* (x7) и *Милош* (x7), док се међу женским именима већом фреквентношћу издваја име *Биљана* (x8), Мокрањчева уметничка творевина, али и словенска имена *Миланка* и *Мирјана* са по седам потврда. Хришћанска имена су знатно слабије фреквентности и чине нешто мање од једне четвртине укупног броја и мушких и женских имена. Најфреквентнија мушка имена хришћанског порекла су *Јован*, *Лука* и *Марко*, јер се јављају по пет пута, а од женских хришћанских имена најчешће се јавља име *Марија* (x4). У групи осталих имена највише је оних која су дошла из руског језика *Вања*, *Вера*, *Ирена*, *Ирина*, *Нада*, *Нађа*, *Нађаша*, *Нина*, *Тамара*, *Тања*, *Саша*.

Највећи број мушких хипокористика завршава се на -о (*Ацо*, *Бобо*, *Буго*, *Владо*), нешто мање на -е (*Бање*, *Вуле*, *Гиле*), док се једино хипокористици *Љуша* и *Пеђа* завршавају на -а. Сви женски хипокористици завршавају се на -а: *Биља*, *Биса*, *Брања*.

Сви наведени резултати показују да је антропонимска слика Јошаничке Бање веома богата, па истичемо неопходност наставка, не само антропонимских, него и других ономастичких истраживања на овом простору.

Литература

- Бараћ, Витас 2009: М. Бараћ, Н. Витас, *Proračun razmene toplote geotermalnih voda Jošaničke Banje u realizaciji pilot-projekta plastenika*, Београд: *Istraživanja i projektovanja za privredu*, 7/25, Београд, 77–85.
- Вуковић, Недељков 1983: Г. Вуковић, Љ. Недељков, *Речник презимена Шајкашке (XVIII и XIX век)*. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду, Институт за јужнословенске језике.
- Гочанин 2011: М. Гочанин, О презименима у Врњачкој Бањи, у: В. Ружић, С. Павловић (уред.), *Лексикологија, ономастика, синтакса*, Нови Сад: Филозофски факултет, 239–247.
- Грковић 1977: М. Грковић, *Речник личних имена код Срба*, Београд: Вук Караџић.
- Грковић 1983: М. Грковић, *Имена у Дечанским хрисовулама*. Нови Сад: Филозофски факултет, Институт за јужнословенске језике.
- ЕРХСЈ I–IV: Р. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1971–1973.
- Ивић 1985: П. Ивић, *Дијалектологија српскохрватског језика: увод и шипокавско наречје*, Нови Сад: Матица српска.
- Илић 2016: Д. Илић, Ономастика Каменског Вучјака, Београд: *Ономастолошки прилози*, 23, Београд, 513–528.
- Јашовић 2021: Г. Јашовић, Из ономастике села Велика Крушевица код Рековца, у: *Зборник радова филозофског факултета*, Приштина: Филозофски факултет, 285–307.

Клајн 2003: И. Клајн, *Творба речи у савременом српском језику. Део 2, Суфиксација и конверзија*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Институт за српски језик САНУ, Нови Сад: Матица српска.

Марић 2016: М. Марић, Природно и културно наслеђе као ресурс за ревитализацију бањских подручја студија случаја Јошаничке Бање, у: Ф. Баћићанин (уред.), *Новојазарски зборник*, 39, Нови Пазар: Завичајни музеј, 207–226.

Матијашић 1966–1967: Ф. Матијашић, Акценат и морфолошка структура двосложних антропонимских хипокористика у области Ибра, Београд: *Јужнословенски филолоџ*, XXVII/1–2, Београд, 337–348.

Минић 2024: Т. Минић, Из ономастике села Игош код Бруса, Крагујевац: *Липар*, 85, Крагујевац, 9–27.

Михајловић 2002: В. Михајловић, *Српски презименик*, Нови Сад: Аурора.

Обрадовић 2023: М. Обрадовић, Из ономастике села Доња Сабанта код Крагујевца, Крагујевац: *Липар*, XXIV, 80, Крагујевац, 201–214.

Поломац 2011: В. Поломац, Неколико напомена о систему личних имена у Крагујевцу у првој деценији XXI века, Београд: *Ономастолошки прилози*, 21, Београд, 35–42.

Радић 2010: П. Радић, *Којаонички јовор, етноетнографски и културолошки прилози*, Београд: Српска академија наука и уметности, Етнографски институт.

РСАНУ I–XXI: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, Београд: Српска академија наука и уметности, Институт за српскохрватски језик, 1959–2021.

Шкалић 1966: А. Шкалић, *Turcizmi u srpskohrvatskom jeziku*, Sarajevo: Izdavačko preduzeće „Svjetlost”.

Tamara S. Minić / FROM THE ANTHROPONYMY OF JOŠANIČKA BANJA

Summary / In this paper, we analyze names, surnames, and hypocoristics collected in Jošanička Banja. Semantic analysis of surnames showed that the most surnames were derived from names, and structural analysis of surnames showed that the most surnames ended with the formant *-ić*. All collected names were divided into three groups: names of Slavic origin, names of Christian origin, and other names. Among male names of Slavic origin, the most common are *Dragan*, *Dejan*, *Milan* and *Miloš*, and the most common Slavic female names are *Milanka* and *Mirjana*. Also, the most common names of Christian origin are *Jovan*, *Luka*, *Marko* and *Marija*. Several female names came through the Russian language: *Vanja*, *Vera*, *Irena*, *Irina*. Finally, we have provided notes on the semantics of the names. In third part of this paper, we discussed male and female hypocoristics. All female hypocoristics end with the formant *-a* (*Mira*, *Olja*, *Rada*), and the most of male hypocoristics end with the formant *-o* (*Aco*, *Bobo*, *Mošo*). Since this research shows the diversity of surnames, names, and hypocoristics, the continuation of similar onomastic research of this area is strongly emphasized.

Key words: onomastics, antroponomastics, anthroponym, names, surnames, hypocoristics, Jošanička Banja, Raška municipality

Примљен: 16. 4. 2025.

Прихваћен јула 2025.